

2. Пасик Л. А. Об'єктивація та дискурсивна профілізація концепту PARTNERWAHL/ВИБІР ПАРТНЕРА (на матеріалі німецької мови): дис. ... канд. філол. наук. : 10.02.04 – германські мови / Пасик Людмила Адамівна. – Запоріжжя, 2016. – 240 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2016/Pasyk_dis.pdf
3. Пименова М. В. Концептуальные исследования. Введение / М. В. Пименова, О. Н. Кондратьева. – М. : Флинта : Наука, 2011. – 176 с.
4. Приходько А. М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики / А. М. Приходько. – Запоріжжя : Прем'єр, 2008. – 332 с.
5. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2010. – 844 с.
6. Современная политическая лингвистика / Э. В. Будаев, М. Б. Ворошилова, Е. В. Дзюба, Н. А. Красильникова ; [отв. ред. А. П. Чудинов]. – Урал. гос. пед. ун-т. – Екатеринбург, 2011. – 252 с.
7. AcademicPartner [Electronic resource]. – Mode of access : http://www.academicpartner.ch/Partnerwahl_ch
8. Aphorismen.de : Aphorismen, Zitate, Sprüche und Gedichte [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.aphorismen.de/>
9. Brigitte.de [Electronic resource]. – Mode of access : <http://bfriends.brigitte.de/foren/uber-das-kennenlernen/65029-einfluss-des-vaters-auf-partnerwahl.html>
10. Duden. Das Synonymwörterbuch. – 4. Aufl. – Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2007. – 1104 S.
11. Duden. Die deutsche Rechtschreibung [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.duden.de/>
12. Duden. Redewendungen. Wörterbuch der deutschen Idiomatik. – 2., neu bearbeitete und aktualisierte Auflage. – Mannheim ; Leipzig ; Wien ; Zürich : Dudenverlag, 2002. – 960 S.
13. DWDS : Digitales Wörterbuch der deutschen Sprache [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.dwds.de/>
14. Gredel E. Diskursdynamiken : Metaphorische Muster zum Diskursobjekt Virus / Eva Gredel. – Berlin ; Boston, Mass. : De Gruyter, 2014. – 269 S.
15. Hagn Ch. Auf Männerfang. 33 verrückte, halsbrecherische und ambitionierte Versuche, den Mann fürs Leben zu finden : ein Selbstversuch / Christiane Hagn. – Berlin : Schwarzkopf&Schwarzkopf Verlag GmbH, 2011. – 296 S.
16. Heilpraxisnet.de [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.heilpraxisnet.de/naturheilpraxis/viele-faktoren-beeinflussen-die-partnerwahl-9014870.php>
17. KathTreff [Electronic resource] – Mode of access : <https://www.kathtreff.org/blog/partnerwahl/>
18. Kollokationen Wörterbuch. Feste Wortverbindungen des Deutschen. Kollokationenwörterbuch für den Alltag [Electronic resource]. – Mode of access : <http://colloc.german.unibas.ch/web/woerterbuch/>
19. Kunst der Verführung – Erfolg bei Frauen [Electronic resource]. – Mode of access : <http://kunstderverfuehrung.com/die-wichtigkeit-der-partnerwahl.html>
20. Lakoff G. Auf leisen Sohlen ins Gehirn. Politische Sprache und ihre heimliche Macht / G. Lakoff, E. Wehling. – Heidelberg : Carl-Auer Verlag, 2008. – 184 S.
21. Lutz R. Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten : [in 3 Bänden] / Röhrich Lutz. – Band 2: Hanau-Saite. – Freiburg ; Basel ; Wien : Verlag Herder, 1991. – 1274 S.
22. Lutz R. Lexikon der sprichwörtlichen Redensarten : [in 3 Bänden] / Lutz Röhrich. – Band 3 : Salamander–Zylinder. – Freiburg ; Basel ; Wien : Verlag Herder, 1991. – 1910 S.
23. Rempel P. Partnerwahl aus biblischer Sicht / Peter Rempel. – Bielefeld : CMV, 2006. – 2. Auflage. – 62 S.
24. Spuren [Electronic resource]. – Mode of access : <http://spuren.ch/content/blogs/single-ansicht-blog/datum///riskante-partnerwahl.html>
25. Tagesspiegel [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.tagesspiegel.de/weltspiegel/frauen-treffen-entscheidende-partnerwahl-studie-ueber-fastdating/596434.html>

УДК 811.512.161`373:39

О. А. Пишньоха,

Институт філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ

ПРЕЦЕДЕНТНІ ФЕНОМЕНИ У МОВІ ТУРЕЦЬКОЇ ПОЕЗІЇ

Стаття присвячена дослідженню прецедентних феноменів у мові турецької поезії, їхнім видам та особливостям культурно-історичної обумовленості їхнього використання.

Ключові слова: прецедентні феномени, прецедентний текст, культурно-мовна компетенція, поезія, інтертекстуальність, когнітивна база, етнос, національна свідомість.

PRECEDENTPHENOMENON IN THE LANGUAGE OF TURKISH POETRY

The article is devoted to the researching of precedent phenomena in the language of Turkish poetry, their types and characteristics of the cultural and historical implications of their use. The purpose of the paper is to show how the precedent phenomena function in the precedent text using Turkish poetry texts of XX century as a case study. As an example it is given F.N. Chsmlibel's poem «The shepherd's brook». Under the precedent phenomena we understand specific language units that meaningful for an individual because of their informative and emotive values; well-known to a wide milieu surrounding the individual, including his predecessors and contemporaries; and allusion to which is constant in the spoken discourse of the individual. Relevant examples are given to prove that the precedent names are used in the precedent texts; and precedent texts, in their turn, become the ground for lots of the texts that express the social group perception. The analysis of precedent texts proves the influence of national world picture on the social one through the use of different national precedent phenomena such as names, events as well as remakes and adaptations of well-known opuses and folklore genres to social realities. Precedent phenomena become a basis for conceptual emphasis of the meaningful characteristics through the prism of associations.

Keywords: precedent phenomena, precedent text, cultural and linguistic competence, poetry, intertextuality, cognitive base, ethnicity, national consciousness.

ПРЕЦЕДЕНТНЫЕ ФЕНОМЕНЫ В ЯЗЫКЕ ТУРЕЦКОЙ ПОЭЗИИ

Статья посвящена исследованию прецедентных феноменов в языке турецкой поэзии, их видам и особенностям культурно-исторической обусловленности их использования.

Ключевые слова: прецедентные феномены, прецедентный текст, культурно-языковая компетенция, поэзия, ин-тертекстуальность, когнитивная база, этнос, национальное сознание.

Сучасна турецька мова – це по праву дивовижне явище, яке увібрало в себе неосяжний пласт інформації, незрівняного колориту традицій, історії та культури, які протягом століть накопичували дві потужні цивілізації: східна та західна. Османська імперія постала на основі синтезу Босфорської цивілізації та мусульманської, увібравши в себе ті явища, які

протягом тисячоліть спостерігали народи, які з часом об'єднали в собі Османська імперія і згодом отримала у спадок Турецька Республіка. Сучасна турецька мова накопичує, зберігає та передає культурні, історичні, духовні цінності багатьох поколінь турецького народу. Крім того, завдяки контактам з іншими народами відбувається синтез культур, який збагачує не тільки культурне різноманіття, але і зумовлює функцію соціальної спадковості.

Володіння культурно-мовною компетенцією визначає людину як представника і носія цієї мови та культури, який здатен розрізняти культурнозначимі особливості, культурні коди та базові ціннісні орієнтири у мовних одиницях представників цієї культури, правильно їх інтерпретувати та переорієнтовувати.

На нашу думку, особливої уваги заслуговують прецедентні феномени, які займають особливе місце у мовленні носія турецької мови і викликають особливий інтерес з точки зору дослідження впливу історії та культури на мовлення турків.

Прецедентними феноменами називають вербалізовані різновиди етнокультурно специфічних явищ, які виражають національну своєрідність мови та висвітлюють певні умови існування народу, його культури, мови та ментальності. У конкретній мовленнєвій культурі вони мають характерні цій культурі форми використання. Часте використання прецедентних феноменів у мовленні сучасного представника того чи іншого етносу, зумовлює **актуальність** цього дослідження. **Метою дослідження** є виокремлення прецедентних феноменів, а також аналіз їхнього функціонування та характеристика історичних значень таких мовних одиниць. **Об'єктом дослідження** є прецедентні феномени в контексті турецьких поетичних творів XX століття, **матеріал дослідження** складають твори турецьких поетів XX ст. Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**: 1) проаналізувати визначення прецедентних феноменів; 2) визначити основоположні функції та особливості прецедентних феноменів; 3) проаналізувати основні підходи до класифікації прецедентних феноменів; 4) виявити приклади прецедентних феноменів, які зустрічаються у турецькій поезії; 5) визначити джерельну базу прецедентних феноменів.

Дослідженням прецедентних феноменів займалися такі науковці, як Д. Б. Гудков, І. В. Захаренко, Ю. М. Караулов, В. В. Красних, О. А. Нахімова, О. О. Селіванова, Р. С. Чорновол-Ткаченко та інші видатні вчені. Проте, на сьогоднішній день тема, присвячена дослідженню прецедентних феноменів на матеріалі турецької мови, залишається малодослідженою. Як зазначає І. Л. Покровська, термін «прецедентність» входить у лінгвістичну термінологію турецької мови завдяки перекладу турецькою мовою статей російських дослідниць Н. С. Бірюкової «Про типи прецедентних феноменів» та М. Б. Дуєвої «Ключове поняття лінгвокультурології: прецедентність» [10, с. 56]. Серед українських тюркологів, які порушували у своїх дослідженнях тему прецедентних феноменів, слід згадати О. В. Борух, Е. Х. Мініахметову та І. Л. Покровську [10, с. 51–56].

Першим, хто запропонував та обґрунтував теорію прецедентності був Ю. М. Караулов. Він зараховує до числа прецедентних феноменів різнотипні одиниці: лексеми, фразеологізми, речення, а також невербальні одиниці [4]. За його визначенням, прецедентними називаються тексти, «значущі для особистості в пізнавальному й емоційному відношенні, добре відомі і широкому оточенню цієї особистості, звернення до яких відновлюється неодноразово в дискурсі цієї мовної особистості» [4, с. 89].

В. В. Красних вказує на те, що прецедентні феномени представляють собою такі явища, як *прецедентне ім'я* (особисте ім'я, яке зазвичай пов'язане з широковідомим текстом, який належить до прецедентних, або з прецедентною ситуацією), *прецедентна ситуація* (певна «еталонна» ситуація, пов'язана з набором певних конотацій), *прецедентне висловлювання* (складна сполука, сума значень компонентів якого не дорівнює його змісту: останній завжди «ширше» за просту суму значень) і *прецедентний текст* (добре відомий представникам певної лінгвоспільноти повноцінний і завершений текст) та займають вагоме місце у формуванні когнітивного простору певного етносу [6, с. 47–48].

О. О. Селіванова розглядає прецедентні феномени як компоненти знань, позначення та зміст яких добре відомі представникам певної етнокультурної спільноти, актуальні і використовувані в когнітивному та комунікативному аспектах [11, с. 492–493].

Деякі вчені розглядають прецедентні феномени з точки зору когнітивної парадигми, що, у свою чергу, пов'язане з теорією пам'яті та способами зберігання знань [12, с. 4]. Таким чином, прецедентні феномени – це набір фреймів, які використовуються під час спілкування між носіями певної мови та культури з метою створення нових смислів та, водночас, їхньої інтерпретації.

О. А. Нахімова звертає увагу на систему прецедентних феноменів, як на один із інструментів трансляції «культурної пам'яті» народу від одного покоління до іншого та одночасно спосіб об'єднання народу навколо його культурних цінностей та моральних ідеалів [8, с. 12].

Серед основних ознак прецедентних феноменів можна виділити такі:

1. Прецедентні феномени становлять собою фрейми, добре відомі усім представникам лінгвокультурної спільноти [3, с. 153].

2. Прецедентні феномени мають на меті реалізацію певної емоційної, креативної думки мовця, яка реалізується шляхом розуміння її через певну асоціацію.

3. Прецедентні феномени характеризуються актуальністю в пізнавальному й емоційному плані та змінюються з плином часу, відповідно до резонансних подій у світі чи в межах певного етносу.

4. Прецедентні феномени виражають лінгвокреативне, певною мірою функціонально-парадоксальне мислення мовця, вказують на його обізнаність з історією певного етносу, подіями, які наразі є актуальними тощо. Функціональна парадоксальність мислення мовця тут полягає у новій асоціативній обробці та використанні певного явища з метою зробити своє висловлювання нетривіальним, звернутися до культурно-історичного надбання певного етносу, зробити акцент на резонансних подіях тощо, привертаючи таким чином увагу реципієнта та збуджуючи в ньому певний асоціативно-емоційний ряд. Використання прецедентних феноменів у такій функції вимагає від учасників комунікації активізувати філологічні, літературні, культуральні, історичні, міфологічні та асоціативні стереотипи інформації у своїх когнітивних базах.

5. Прецедентні феномени бувають вербалізовані (феномени, що можуть бути вербально відтворені, описані в мовленні) та невербалізовані (феномени, що не мають вербального вираження (напр., музичні твори не можуть бути адекватно передані за допомогою слів, описати можна тільки враження від них)) [6, с. 46].

6. Прецедентні феномени бувають вербальними (прецедентне ім'я, прецедентний текст, прецедентне висловлення, прецедентна ситуація) та невербальними (твори музики, живопису, архітектури тощо) [6, с. 47–48].

7. Прецедентним феноменам властива інтертекстуальність [1, с. 11].

О. А. Нахімова виділяє такі функції прецедентних феноменів: 1) функція оцінки – здатність прецедентних феноменів яскраво виражати суб'єктивне ставлення автора; 2) моделювальна функція – формування уявлень про світ у вигляді моде-

лі; 3) прагматична функція – здатність прецедентних феноменів впливати на адресата; 4) естетична функція передбачає, що прецедентні феномени сприймаються як спосіб естетичної оцінки світу; 5) парольна функція розкриває часте використання прецедентних феноменів з метою виявлення спільності ментально-вербальної бази автора та читача; 6) ігрова (людична) функція прецедентних феноменів відображає їхнє використання як своєрідної мовної гри для привернення уваги читача та зниження напруженості тексту; 7) евфемістична функція полягає в тому, що іноді прецедентні феномени допомагають пом'якшити висловлення, втілити необхідний зміст у неагресивній формі [8, с. 142–144].

Наведемо спробу таксономізації прецедентних феноменів відповідно до явищ, які формують когнітивний простір турецького етносу.

Активністю вживання в аналізованому матеріалі позначені прецедентні імена, під якими розуміють власні імена, пов'язані або 1) з широко відомим текстом, що відноситься до прецедентних, або 2) з ситуацією, що відома носіям мови й виступає як прецедентна. Прецедентними іменами можуть бути індивідуальні імена відомих людей, персонажі творів, артефактів [5].

В. Азарова до головних ознак прецедентних імен відносить «такі показники, як збагачення семантики та інтертекстуальність, використання прецедентного імені в якості культурного знака, що пов'язує різні тексти, епохи та простори» [1, с. 11].

Основним джерелом прецедентних імен є художня література. У творчому доробку турецького поета-хеджиста Ф.Н. Чамлибеля часто зустрічаються **прецедентні імена персонажів відомих художніх творів**. Перш за все, це герої відомого твору «Лейла та Меджнун»: *Leyla ve Mecnun* (Лейла і Меджнун) – це імена двох арабських закоханих, які належали до двох племен, між якими довгий час точилися міжусобні війни [12; 37, 39]. Їхні долі нагадують долі Ромео та Джульєтти. На основі цього сюжету на Сході написано величезну кількість поем, найталановитіші з яких належать Нізамі, Джамі та Фузулі. Прецедентні імена Лейли та Меджуна – це найулюбленіший символ відданого кохання на Сході [8].

Прецедентні імена та висловлення часто вживаються в тексті саме для актуалізації вербалізованих прецедентних феноменів (прецедентної ситуації та прецедентного тексту), виступають у ролі їхніх символів. О. А. Ворожцова вважає, що прецедентний текст та прецедентна ситуація – це феномени скоріш когнітивного, ніж лінгвістичного плану, оскільки зберігаються у свідомості носіїв мови у вигляді інваріантів сприйняття [2].

Прецедентний текст – це вербальний прецедентний феномен, що зберігається в когнітивній базі у вигляді інваріанта сприйняття. Апеляція до прецедентного тексту здійснюється через пов'язані з цим текстом прецедентні висловлення або прецедентні імена. Знання інваріанта сприйняття прецедентного тексту є необхідним та обов'язковим для всіх представників певної спільноти; знайомство ж із самим прецедентним текстом (саме як з текстом) – бажане, але необов'язкове [6, с. 68–72]. Наприклад:

Göynünü Şirin'in aşkı sarınca Oğortaючи душу в кохання Ширін
Yolalmış hayatın ufuklarınca, Вурушає в безкраї простори життя,
O hızla dağları Ferhat yarınca Як гори долає без воромття,
Başlamış akmağa çoban çeşmesi.. Мужній Фархад, так і він...

У цьому фрагменті вірша Фарука Чамлибеля під назвою «Пастуший струмок» [14] використано прецедентні імена персонажів *Ширін* та *Фархад*, які розширюють інформаційно-емоційний простір твору. Прецедентні імена головних героїв відсилають читача до твору «Фархад і Ширін», що є прецедентним текстом.

«*Фархад та Ширін*» – це героїко-романтична поема Алішера Навої, яка символізує кохання, яке не купити за золото всього світу й безмежну владу та велич. Ширін – донька бідняка, яку викрали і привели до шаха Фараса. Побачивши її, шах безмежно закохався, проте Ширін не відповідала взаємністю, крім того, ідеали її були занадто високими, щоб спокунитися дарами та багатствами шаха. У свою чергу, шах робив усе, щоб сподобатися Ширін і, щоб вона захотіла стати його дружиною. Проте усі його зусилля не мали жодного успіху і навіть зчиняли зворотній ефект. Коли Ширін побачила, що надії на порятунок з палацу не залишилось, що домагання шаха не мають кінця, вона змушена була поступитися, висунувши лише одну умову: збудувати канал у пам'ять про таку подію. Звісно, це був лише привід, щоб відкласти хоч на якийсь час весілля, адже будівництво каналу вимагало не один рік праці. Шах був щасливий через цей прояв її поступливості і згоди й вмиг віддав наказ про будівництво каналу. Будівельні роботи велися і вдень, і вночі. Шах не шкодував ні людей, ні коштів на будівництво каналу. Коли наближався час завершення, шах запросив Ширін подивитися на канал. Вона прийняла запрошення шаха і під час прогулянки до неї наблизився юнак, який щиро зізнався у коханні до неї. Ширін теж у нього закохалась, проте вигадала йому завдання на перевірку кохання – він мав прорубати гори і дорогу крізь них. Фархад погодився і почав роботу, яка давалась йому надзвичайно швидко, адже з кожним ударом він вимовляв ім'я Ширін. Проте Фархада вбиває слуга шаха, не проливши жодної краплі його крові. Він просто приносить звістку про те, що Ширін вже немає серед живих і серце Фархада цього не витримало. Ширін дізналася, що Фархад виконав обіцянку і приїхавши до нього, знайшла його тіло. У повітрі лунав його голос, який повторював її ім'я. Ширін невимовно тужить через загибель Фархада [13].

Таким чином, історія кохання Фархада та Ширін – це яскравий і, водночас, пронизаний сумом, приклад величного кохання у боротьбі з безмежним багатством, яке попри всю свою силу і кількість не має жодної влади над високим і вічним у людському серці.

Прецедентні імена головних героїв увійшли у свідомість турецького народу таким чином: Ширін – це символ краси, молодості, високих ідеалів, непідкупності серця, ширості почуттів. Фархад – символ відважності, віри у кохану й у себе, він уособлює високі ідеали, адже не розмежовує людей за класовою приналежністю і здатен, і готовий все зробити, все пережити заради коханої і кохання. Ці два образи створюють особливий тремтливий мікроклімат, коли згадуються автором у тексті, в уяві читача одразу виникають сюжети з історії про безмежне і справжнє кохання Фархада та Ширін [13].

Серед прецедентних феноменів часто зустрічаються **топоніми**: у вірші Ф. Н. Чамлибеля «Зимові сади» зустрічаємо такий рядок: *Mazi gibi sislenmiş Emirgan Çınaraltı*. «Немов минулим огорнувся *Емірган Чинаралти*» (*Емірган Чинаралти* – це район на березі Стамбулу, який належить до ільче Сариєр. Його приналежність до античних часів залишається дискусійним питанням, проте відомо, що за часів Візантійської імперії він мав назву *Kınarodice* (Kınarodes), що в перекладі з грецької означає «*китарисис*» (Serviler). Підставою для такої назви була велика кількість кипарисів на схилах цього узбережжя. На сьогоднішній день район Емірган є одним з найпопулярніших туристичних маршрутів і продовжує дивувати своєю красою та історичним минулим.

У текстах, які піддалися аналізу, у ролі прецедентних імен використовуються географічні назви (топоніми). Майже усі поети-хеджисти згадують у своїх віршах прецедентне ім'я *Anadolu*. **Анатолія** – півострів у Західній Азії, повністю розта-

шований на території Туреччини і становить більшу частину її території. На півночі береги Анатолії виходять до Чорного моря, на заході – до Мармурового та Егейського, на півдні – до Середземного моря. Протоки Босфор і Дарданелли дають Анатолії вихід до Європи [11, с. 53]. Анатолією часто називають азіатські володіння Туреччини (на відміну від Румелії, європейської частини Туреччини). Назва Анатолія грецькою мовою означає схід сонця, схід. У літературі Анатолія виступає як символічний, омріяний багатьма поетами образ, через що дуже часто зустрічається в рядках їхньої поезії.

Gidiyorum, gurbeti gönümlüme duyuy duyu, Ulukışla yolundan Orta Anadolu'ya [14]. *Я їду, пропускаючи крізь душу чужину, від Улукишла до Середньої Анатолії. Улукишла* – місто та район в ілі Нігде в Туреччині. Місто Улукишла пролягає у долині між горами Медетсіз та Болкар, які належать до системи гір Тавр і в минулому знаходилося на стратегічно важливому перехресті між Середземним морем, рівниною під назвою Конья та центральною Анатолією. Протягом століть у цих горах видобували золото, срібло, свинець, вапняк. Сьогодні Улукишла – це невелике торговельне містечко у сільській місцевості. Відомим є Караван-сарай XVII століття Йокюз-Мехмет-паша, класичний приклад придорожного комплексу з надання різноманітних послуг, який було збудовано на Шовковому шляху до Ірану: *Toplanmıştı garipler şimdi kervansarayı... Zibrav çiçeği miti çужинців у караван-сарайі. Kervansaray* – караван-сарай, постійний двір. Проте, особливо цікавим є той факт, що саме з цим містом пов'язане написання поеми «Стіни караван-сарая» Фарука Нафиза Чамлибеля, який відвідавши ці місця, був приголомшений їхньою своєрідною красою.

У творі «Стіни караван-сарая» слід розглянути такі прецедентні назви як *xan* (перше значення – це постійний двір, караван-сарай, місце де могли переночувати подорожні, прихисток для тих, хто йшов з чужини; друге – це діловий дім (де розміщуються різноманітні заклади, контори адвокатів тощо)) і *караван-сарай* (комплекс, який знаходився за межами міста, зводився з певним інтервалом на торговельних шляхах та включав у себе ряд послуг та припасів, необхідних мандрівникам), які є дуже характерними для тюркської культури. Ці прецедентні феномени можна віднести до ергонімів – найменувань фірм, організацій торгівлі, різноманітних сервісних установ тощо. Крім того, ці прецедентні назви можуть уособлювати образ довгої дороги, непростих випробувань, Шовкового шляху, караванів верблюдів, які долають величезний торговельний шлях і людей, які йдуть, або повертаються з чужини.

Крім того, слід виділити **найменування музичних інструментів і пісень**: як вже було зазначено раніше, у вірші Фарука Чамлибеля «Пастуший струмок» зустрічаємо наступний рядок: *Kerem'in sazına cevap veren bu. Na saz Kerem'a cevap verir* [12, с. 217]. *Saz* – струнний східний музичний інструмент, під супровід якого часто виконуються ліричні твори.

Досить часто у віршах зустрічаємо таку реалію як *Muğla türküsü*. *Тюркю* – це різновид турецької народної пісні. *Muğla türküsü* – це народна пісня, яка належить регіону Туреччини під назвою Мугла. Слід зазначити, що тюркю досить популярні серед турецького населення і кожний регіон, навіть місто, може пишатися своїми тюркю, які мають свій неповторний стиль і характер звучання.

Уваги також заслуговують **найменування об'єктів духовної культури і релігійних понять** турецького населення – релігійно-філософських понять (*mutasavvıf* – суфій; *ilahi* – релігійний гімн). Зауважимо, що релігійна лексика у поетів – це засіб опоетизування образів.

У віршах хеджистів лунає така реалія, як *sebil*.

Назва віршу Фарука Чамлибеля «Янгол смерті» (*Melek-ül-Mevt*) теж виражає собою прецедентне ім'я (агонім) і містить такий рядок: *Yedi köy halkı sebil etti bu yıl kanlarını*. «Народ семи поселень цього року пролив **жертво** кров». *Sebil* – це вода, яку безкоштовно роздають у дні релігійних свят; *sebil etmek* – роздавати, давати неймовірно багато. Сама назва віршу і лексика, якав ньому зустрічається є прецедентною і викликає у читача асоціації, пов'язані з релігійними обрядами та уявленнями про світобудову.

На останок, слід зазначити, що дослідження текстів поетичного доробку турецьких авторів демонструє регулярне використання прецедентних феноменів, які становлять вагому частину мовної картини світу етносу, яка вказує на систему цінностей цього народу. Перспективи подальших досліджень прецедентних феноменів полягають у зв'язуванні прагматичних функцій прецедентних феноменів сучасної турецької мови, а також вербалізації ними оцінних елементів національного світогляду.

Література:

1. Азарова В. Прецедентное имя в научном освещении [Текст] / В. Азарова // Лінгвістичні студії. – Донецьк : ДонНУ, 2010. – Вип. 21. – С. 8–12. – Бібліогр.: С. 11–12.
2. Ворожцова О. А. [Електронний ресурс] / О. А. Ворожцова. – Режим доступу : <http://www.philology.ru/linguistics1/vorozhtsova-07.htm>
3. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации / Д. Б. Гудков. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2003. – 288 с.
4. Караулов Ю. Н. Русский язык и языковая личность / Ю. Н. Караулов. – М. : Наука, 1987. – 261 с.
5. Корольова В. В. [Електронний ресурс] / В. В. Корольова. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Nznuoaf_2012_29_5&C21COM=S&I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&S21CNR=20&S21FMT=ASP_meta&S21REF=10&S21STN=1&Z21ID=
6. Красных В. В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология / В. В. Красных. – М. : ИТДГК «Гнозис», 2002. – 283 с.
7. Красных В. В. Язык, сознание, коммуникация: Сб. статей / Отв. ред. В. В. Красных, А. И. Изотов. – М. : Филология, 1997. – Вып. 2. – С. 5–12.
8. Нахимова Е. А. [Електронний ресурс] / Е. А. Нахимова. – Режим доступу : <http://www.philology.ru/linguistics2/nakhimova-07a.htm>
9. Пишньоха О. А. [Електронний ресурс] / О. А. Пишньоха. – Режим доступу : http://philology.knu.ua/files/library/lit_st/43-2/20.pdf
10. Покровська І. Л. Діалектика релігійного і світського в турецькому мовно-культурному просторі [монографія] / І. Л. Покровська – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 376 с.
11. Селіванова О. О. [Електронний ресурс] / О. О. Селіванова. – Режим доступу : https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&e=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKUewjK3Z-28qbQAhWGDswKHf3LB7gQFggZMAA&url=http%3A%2F%2Fselivanova.net%2Fdownloads%2FPrecedentna%2520motyvaciya%2520nominatyvnych%2520odnynts.doc&usq=AFQjCNHgL8Ux74S_vklR36QKIG0ltCqjTg&sig2= EpVtzbVRfiHDyHVBjowg&bvm=bv.138493631.d.bGg
12. Слышкин Г. Г. К проблеме составления лингвокультурологического концептуария / Г. Г. Слышкин // Языковая личность: проблемы когнитивной и коммуникации: Сб. науч. тр. – Волгоград : Колледж, 2001. – С. 27–31.
13. Özcan Nurgül [Електронний ресурс] / Nurgül Özcan. – Режим доступу : <http://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/özcan-nurgül-anadolu-hâlk-hikayesi-«ferhat-ve-şirim»-ile-şâhî'nin-«ferhâdnâme»sinin-karşılaştırılması.pdf>
14. Çamlıbel F. N. Han Duvarları [Електронний ресурс] / F. N. Çamlıbel. – Режим доступу : http://siir.gen.tr/siir/f/faruk_nafiz_camlibel/han_duvarlari.htm